

Име на защитената зона: Добростан

Код по Natura: BG0002073

Описание на района на проучване

Защитена зона Добростан се намира в Западни Родопи и носи името на едноименния планински рид. Територията обхваща и няколко съседни рида – Белочерковски рид, Кръстова гора, Черни рид и Чуката. На север мястото граничи с Горнотракийската низина, като границата преминава над гр. Асеновград, селата Червен, Долнослав, Орешец, Тополово, Новаково, Узуново и Паничково. От запад за естествена граница служат долините на р. Чепеларска и Манастирска река, а от юг Давидковска река, р. Арда и яз. Кърджали. Източната граница на мястото е по реките Боровица и Яйлъдере. Добростан е средно- и високопланинска територия със сложен ридов релеф, прорязан от речни долини. В геоложки аспект планината е изградена от метаморфни скали – гнайси, шисти, амфиболити, мрамори и гранити върху които лежат палеогенски вулканити и седименти. Най-голяма площ от територията заемат горските местообитания предимно от широколистни, иглолистни и смесени гори. В по-ниските части добре изразен е пояса на ксеротермните гори от космат */Quercus pubescens/* и виргилиев дъб */Q. virgiliana/* с представители на кленовите */Acer spp./*, също и гори от сребролистна липа */Tilia tomentosa/*. Без изключения тези гори имат издънков произход. На по-високите части са разпространени смесените ксеромезофилни и мезофилни гори от мизийски бук */Fagus moesiaca/*, горун */Q. dalechampii/* обикновен габър */Carpinus betulus/* и воден габър */Ostrya carpinifolia/*, както и най-големият защитен масив от черен бор */Pinus nigra/* в страната. Над тях се срещат групи на цар-борисовата ела */Abies borisii-regis/*. В южните части се срещат гори от обикновен бук */Fagus sylvatica/* и иглолистни гори от бял бор */Pinus sylvestris/* и смърч */Picea abies/*. Смърчовите гори покриват и връх Преспя – най-високата точка в Добростан с около 2 000 m надм.в. По заравнените била и по склоновете има открити пространства – ливади, пасища с ксеромезофилна тревна растителност с преобладаване на валезийска властика */Festuca valesiaca/*, стоянова власатка */F. stobanovii/*, */F. panciana/*, далматска власатка */F. dalmatica/*, черна садина */Chrysopogon gryllus/*, обикновена полевица */Agrostis capillaris/* и др. Голям е процентът и на площите с храстови съобщества. Сред естествените местообитания са разпръснати земеделски земи, създадени на мястото на гори от мизийски бук и горун. В Добростан се срещат над 100 вида ендемични растения. . Наблюдава се съществена разлика между различните изследвани територии. Например докато изследваните квадрати, близо до селата Женда и Средска са с типични за Източни Родопи сухи и каменисти терени, то терените около селата Вълчан дол и Босилково са характерни с влажни сенокосни ливади и ниви, оградени от широколистни (предимно букови) и изкуствени иглолистни гори.

В обхвата на проучването и картирането на гнездовата орнитофауна, в периода юни – юли 2012 г. са обследвани 38 пробни площадки (UTM 1x1 km квадрата), които влизат в състава на 10 UTM 10x10 km квадрата. Направени са общо 426 броя орнитологични наблюдения.

Резултати от проучването на орнитофауната

В хода на проучването и картирането на гнездовата орнитофауната през 2012 г. в защитената зона са установени общо 946 индивида от 71 вида, представители на орнитофауната.

От 42 вида птици чиито гнездови популации и местообитания са предмет на опазване в зоната, в обхвата на проучването са регистрирани 14 вида (Таблица 28). Следва да се отбележи че целите и методиката на проучването, не са ориентирани към проучване на горските видове птици, които са основния брой видове предмет на опазване в зоната. Въз основа на проведените проучвания през 2012 г. и на база резултатите от целенасочени проучвания на орнитофауната проведени в предходни години следва да се отбележи, че египетският лешояд, ловният сокол, белошипата ветрушка и кръстатият орел са изчезнали като гнездящи видове в защитената зона.

Бележки върху състоянието на местообитанията

Цялостното състояние на местообитанията на видовете предмет на опазване в защитената зона може да бъде определено като добро, с изключения на сукцесията на постоянно затревените площи. На много места сукцесията на изоставените ливади е много силна и в някои квадрати на практика няма безлесни територии. Няма безпокойство водещо до изоставяне на подходящото местообитание. Няма нарушаване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, включително и на естествения за тези местообитания видов състав.

Установени заплахи

Сукцесия на постоянно затревени площи (пасища и ливади). Безпокойство в района на туристически зони.

Таблица 28. Установени видове обект на опазване в защитената зона през 2012 г. и данни за видовете предмет на опазване към 2007 г.

Вид	Численост на гнездовата популация (дв.) Оценка 2007	Данни от пробни площадки – проучване 2012 (дв)	Бележки
Черен щъркел <i>Ciconia nigra</i>	11	1-3	
Бял щъркел <i>Ciconia ciconia</i>	4		
Осояд <i>Pernis apivorus</i>	9	1-2	
Египетски лешояд <i>Neophron percnopterus</i>	6		изчезнал
Белоглав лешояд <i>Gyps fulvus</i>	-	-	
Орел змияр <i>Circaetus gallicus</i>	5	0-1	
Късопръст ястреб <i>Accipiter brevipes</i>	1		
Белоопашат мишелов <i>Buteo rufinus</i>	7	1-3	
Малък креслив орел <i>Aquila pomarina</i>	2		

Вид	Численост на гнездовата популация (дв.) Оценка 2007	Данни от пробни площадки – проучване 2012 (дв)	Бележки
Кръстат орел <i>Aquila heliaca</i>	3		Видът е изчезнал като гнездящ от защитената зона
Скален орел <i>Aquila chrysaetos</i>	5	0-1	
Малък орел <i>Aquila pennata</i>	3		
Ястребов орел <i>Hieraaetus fasciatus</i>	2		
Белошипа ветрушка <i>Falco naumanni</i>	3-11		Видът е изчезнал като гнездящ от защитената зона
Черношипа ветрушка <i>Falco tinnunculus</i>	54-72	4-9	
Ловен сокол <i>Falco cherrug</i>	1		Видът е изчезнал като гнездящ от защитената зона
Сокол скитник <i>Falco peregrinus</i>	4	1	
Лещарка <i>Bonasa bonasia</i>	91-570		
Глухар <i>Tetrao urogallus</i>	9-83		
Планински кеклик <i>Alectoris graeca</i>	25-92		
Ливаден дърдавец <i>Crex crex</i>	1-5		
Бухал <i>Bubo bubo</i>	7		
Пернатонога кукумявка <i>Aegolius funereus</i>	1-5		
Козодой <i>Caprimulgus europaeus</i>	100-842		
Земеродно рибарче <i>Alcedo atthis</i>	14-22		
Синявица <i>Coracias garrulus</i>	0-2		
Сив кълвач <i>Picus canus</i>	12-33		
Черен кълвач <i>Dryocopus martius</i>	16-67	4-8	
Сирийски пъстър кълвач <i>Dendrocopos syriacus</i>	70-350	1-3	
Среден пъстър кълвач <i>Dendrocopos medius</i>	41-404		
Белогърб кълвач <i>Dendrocopos leucotos</i>	9-83		
Късопръста чучулига <i>Calandrella brachydactyla</i>	1-9		
Горска чучулига <i>Lullula arborea</i>	263-827	1-2	
Испанско каменарче <i>Oenanthe hispanica</i>	7-25		
Ястребогушо коприварче <i>Sylvia nisoria</i>	21-25		
Полубеловрата мухоловка <i>Ficedula semitorquata</i>	1-3		
Червеногърба сврачка <i>Lanius collurio</i>	473-2568	18-27	
Градинска овесарка <i>Emberiza hortulana</i>	41-407	7-17	